

дебютував 95 років тому

Іван ПАВЛІВ

Наукові працівники Державного історико-культурного заповідника Острога (ДІКЗО) проводять не тільки екскурсії для острожан та гостей міста, організовують нові виставки та різноманітні заходи, а й займаються малопомітною зовні науково-дослідницькою роботою. Вона дуже важлива для нашого міста та України загалом. У радянські часи, наслідуючи комуністичні ідеологічні цілі, багато цікавих і важливих фактів нашої історії було свідомо замовчано, а то й перекручено. Багато чого з плином часу загубилося, забулося, про нього в місцевих архівах, періодиці нічого не збереглося. Причиною тому була порівняно часта зміна влад (російська, українська, польська, советська, німецька...), Друга, зрештою й Перша, світова війни, комуністичні «чистки», переслідування «буржуазного націоналізму» та багато іншого. У тих перипетіях багато чого забулося, втрачено, зникло, було цілеспрямовано знищено. І все ж дещо можна знайти, що успішно роблять наші науковці, не втомні краєзнавці. Ось свіжий приклад...

Ще позаминуло четверга, 22 липня, на своїй сторінці в «Facebook» старший науковий співробітник Музею книги та друкарства ДІКЗО **Анатолій Хеленюк** опублікував таке повідомлення:

«...Перед нами замітка львівської газети «Діло» від 24 листопада 1926 року (на фото). З цієї публікації робимо висновок, що перший український аматорський театр в Острозі постав усередині 30-х років, і це було неабиякою подією для острожан. Керував театром острожанин, керівник місцевої «Просвіти» **Микола Шугаєвський**. Прем'єрним

Остріг на Волині. (Театральна вистава). В дні 14. листопада в м. Острозі на Волині в салі театру „Експрес“ відбулася велика вистава, улаштована заходом артистичного гуртка під керуванням режисера Миколи Шугаєвського. Виставлена була відома драма на 4 дії „Хмара“. Керував постановкою М. Шугаєвський. Чудові декорації дав артист маляр і. Гудов. Артисти чудово виконали свої ролі і нагадали старі славетні часи українського театру, коли-то бачили ми у Києві гарні вистави Садовського. Не було у виставі нічого аматорського та провінціального — був то найгарніший добір артистичних сил.

Серед дієвих сил слід відзначити Т. Гуманську, артистку з великим чуттям та тактом. Вона справді не грала, а жила на сцені, чого не можна було сказати про інших акторів, які зрештою мали добру гру та техніку. З інших згадаємо п. Перепелицю, що дала яскравий та характеристичний образ, — М. Горлецького, п. Шугаєвського, Кузмина. П. Перепелиця має дуже добрі задатки до сценічної гри і з часом безперечно може вибитись на справжню сценічну силу. М. Шугаєвський виявив себе досить добрим режисером. Треба підкреслити але відношення адміністрації театру до представників преси. Їм навіть не дали звичайних місць, як це буває скрізь.

А. Д.

спектаклем стала вистава по однойменній п'єсі А. Л. Суходольського «Хмара», яка вийшла друком у Нью-Йорку в 1919 році.

Таким чином, у листопаді 2021 виповнюється 95 років острозькому українському аматорському театру. Ми радіємо досягненням нашого сучасного театру, який добре відомий в Україні. Було б чудово, якби нинішні аматори сцени показали острожанам цю давню забуту п'єсу, з якої почався український театр в Острозі.

Велика вдячність за допомогу у пошуку цієї публікації **Ірині Манько...**

Як на мене, цікаве повідомлення, тому дякую Анатолію Сергійовичу за дозвіл його опублікувати. Від себе додам: хоч я і не фахівець у театральній сфері, але, думаю, що до листопада цього року, мабуть, якісно підготувати спектакль мало реально, хоча... Проте його можна поставити на сцені Острозького театру трохи пізніше. І це було б чудово – через 95 років острожани й гості міста могли б побачити ту ж п'єсу (можливо, дещо змінену), з якою наші театральні дебютували...